

PÉCSI ÚJLAP.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
 Hónaponta minden külföldi: 5 Ft
 FÉLVÉNY: 2, 500,-
 NEGYED ÉVRE: 1, 200,-
 ÉVES SZÁM: 10,-
 Legfeljebb minden számban 100.
 Egyre minden példány
 Wélingér Nándor könyvtáros,
 (Szebestélyi utca.)

HIRDETÉSEK ÁRA:
 Egy újsáhpont napi orgaz-
 sági megjelölés: 6 kr.,
 2-szeresét 5 kr., 10 szeresét
 4 kr., 20 szeresét 3 kr.
 Minden hirdetés után 30 kr.
 betétdíj fizetendő.
 A gyűjtés 1 péltá 10 kr.
 A hirdetés előző kiadásáig.

Szerkesztőség:
 János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖSZL JÁNOS úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai kultúrárosban, valamint a vidéken minden postahivatalnál.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
 János-utca 8-ik szám.

Vesztegetés.

A nép közt nagy mérvben elterjedt erkölcsi romlottságnak a közelmúlt napokban ismét egy szomorú jelensége merült föl városunkban. Egy bünos ember, a ki mint vadlott került a törvényszék elé, meg akarta vesztegetni a kir. ügyészt. A végvárnyalást megelőző napon zárt levélben 50 forint eszátudat a kezéhez, hogy eljőse a vizdat, vagy legalább enyhébb vádmintyűt tegyen, mint a minő megérdemelte. A királyi ügyész természetesen ezen újabb büntény következtében elhalasztotta a végvárnyalást a most a vizsgálat ki fog torjeskedni ezen újabb büntényre, a vesztegetés kiserletére is.

Rendkívül szomorú állapot, hogy a nép annyira korrumpált, annyira romlott, hogy bünöknek teztetésére a vesztegetés is a fajta. S a legnagyobb ármányt az a sajalutas körülmény veti ezen bünos eseményre, hogy a vesztegető levelet, melyhez az 50 ft volt mellékelve: tanító — népnevelő írta.

A népnevelő ellen is kiterjesztették a vizsgálat.

Valóban megdöbbentő eset.

Nem esodálkozunk annyira az eseten, ha csak annyival volna szó, hogy egy pinezet-betörő adta a fejét a vesztegetés megkiserletére: hiszen a nép közt általános fölfogás, hogy az uraknál pénz és ajándék nélkül sem mire se mehlet az ügybajos ember. A sok kaputos gazember annyira aláástta a közérköletöt, hogy manap már alig hiszi a nép a tiszta igazságot, az önzetlennel működő tiszta kézben.

Az ügybajos ember egy lépést se tesz létez: mert azt hiszi, azt tudja, hogy kárba veszt minden fíradás. Csirke, loba, kacsca s többféle apró lábas jószág nélkül nem indul a falusi atyafi igazságot keresni. Így látja, így tanulta az apjától s követi a példát, magya is csak így eslecszik. A kaputos ember aztán ezt a homlit, a melyhez így oldalkot jut, így hívja, hogy a melleses S nemcsak a szegény-pírja el nem futja, ha megkínálják a potyvál, a mellesessel; hanem, mi több, elvárja, megkívánja. Nem csuda

tehát, ha ezen fölszeg fel fogás hatása alatt még a kir. ügyész is megkínálják egy kis „melleses”-sel. Az a gyenge eszté fahsi gonoszság el sem gondolja föl sem éri az ő szók korlátok közé szorított szemléti tetségével, hogy milyen súlyos beztetés áll előtőnt közté, a mikor a saját magyázatainak a tisztára mosásánál más ember becsületét, más ember lelkiismeretét, a jelen esetben az igazságszolgáltatást akarja megvásárolni. A ki a pinezetbetörést nem tartja valami nagy lelkiismeretbe vágó dolagnak, sokkal kevesebb súlyt fektet a vesztegetés büntényére.

Előg nagy baj ez, hogy így van; de mennyivel nagyobb, hogy ennek az erköletestenségnek szolgálatába áll a tanító, a népnevelő!

Mit várjunk a világot ó a néptől, a hol a néptanító hozzájárulásával követtettek el bünök? Javulást, jobb erköletöket algha.

Nem ismirtjük a kovozott tanító, ki a levelet írta, melyhez az 50 ft mellékelve volt; nem tudjuk miféle ember a kovozott tanító, azt hisszük azonban, hogy nem az újabb tanító-üzemdedekhez tartozik Valószínűleg abból a dicső korból való, mikor még nem voltak képzők, okleveles falusi tanítók, hanem a katonaságnál irni-olvasni megtanult s szolgálatból hazatértül obitósokra bizták a tanítást, a népnevelést. Nem képzelték, legalább a mi meggyőződésünk szerint, nem lehet képzeli egy modern műveltségű, okleveles tanítóról, hogy egy pinezetbetörő pártjánál, hogy neki az ő vesztegetési szándékához iródiak, eszközölt szegződik s ez által bünrészesül vőljék.

A tanító, a népnevelő magasztos hivatása a népet nevelni. A tanító a nép lelke, közéletének s naponta érintkezik vele, együtt vannak, együtt élnek. A tanítónak nemcsak az „a”, „b”, „c”-re kell megtanítani a népet, hanem a tisztességes, becsületre s hogy tanítósának fogatnia is legyen. legelőbb sorban neki kell jó példával elüljárni. Nem tanító az, a ki magya is a bün posványába merül, a ki magya is hozzájárul, elősegíti a bünos eseményt

kvitelében. Nem tanító az, hanem a latort s megerdéli, hogy a lehető leg-szigorubb elbírálás alá vonssék s büntetésre szolgálat elrettentő példaképző minázatoknak, a kikben hasonló erköletestenséghez meg van a hajlam.

A tanító példás erkölcsi legyen.

Ha más követ el bünt, másnál nem csak úgy szigorú elbírálás alá a bünos esemény; de már a tanítónál a legkisebb bün is nagy ármány vet, mert a tanító etete és erkölete minál, példaképző szolgál s ha példaképző bünos, az nemcsak a saját rovására, hanem mások korrumpálására, megtorlására szolgál.

Csak a közéletben itelt el a bíróság egy baranyaegeyi tanítótor rögdség miatt, ma meg a vesztegetésben való bünrészeséssel mint inditattuk meg egy másik tanító ellen a vizsgálat; ez rendkívül demoralizáló hatással lehet a népre.
 Jobb erköletök!

Szendrei Gerzson

A baranyaegei járás országgyűlési képviselőjének beszéde a képviselőház keddi ülésén. (Folyt. é. vége.)

T. képviselőház! Röviden meg kell említenem az ipar-és kereskedelmi törvény tervezését, melyet a nemzetünkre és a mi nemzetül iparosokra és kereskedőkre. Azt hiszem, helyesen jellemezem, az esztázotom, ha azt mondom, hogy közönösen doig Magya országunk minden közösegében s városában az ipar minden ágában potom azért kiánálunk törvény tervezését, mert az iparosok és kereskedők nagy kárára. De t. ház, csak az iparosok és kereskedők kárára? Nem, hanem a tudatlan, nagy közöseg kárára is. Hogyan? Egy, hogy kilozoz az a atezikek egy esztázotomból, melyek megernek 100000 forintot 10—20 ezer forint; ezeket a gyári vagy megeredőket azon aml eladják most meg 50%-kal, és a mellett meg mindig nyernék 30%, és a becsületes iparosok és kereskedők kárára.

De nemcsak a becsületes, szolid, jóaraváló iparosoknak és kereskedőknek van kárunk, hanem az egysegek is. Az egysegek is, mert ezeknek esztázotom es belemegek amlentele érhetetlen aláráskozás és többnyire el is kúldik azt a 8—10 tótja a melynek erejég vasaratok, postai utat Prágába, Becsbe, Münchenbe, Párisba, és nem tudom el a külföldi melyik nagy városba. Már most igazságot a közéleti vetényével, de ezen szegény

aldozatok, ezen megeredők mégis becsületnek a külföldi városokban. Mi esztánjak? Elmenejek 10—20 forint, ha nincs igazza felperesnek, a tárgyalásra, hogy a kiféztés a feladóvezényű igazoljak? Ez még többbe kerül nekik. Ha esztég elmege millió eszté a port! Vagy esztében, — s megerent a kézt! — kin esztázotom végrehajtást? Azon a felperes, azon az agensen, ki minden vagyont magával hordja. Ugyanezért celtzernek tartanak, ha az ily ármécski arulása törvényben azon bezteltetnek, másodszor pedig a jelelegi nemzetközli viszonság megstéttetésével, az ily ügyekben kiféztés hozott irétegek véteket van rehatóságának bíralat tárgya véteket. A kereskedelmi szókásoknak félbezonyíték erejét és azoknak potésztével való kiegészítést, nem kereskedőkkel szemben eltöröltem, — mert e tekintetben is igen sok a visszalet.

Azokban a közéletteliségi miniszter úr szájból hallottuk, hogy az államnak semmi köze a lelkiismerethez — a vallashoz.

Ez nagyon helyes. És megis, mit látunk? A törvényben az elenkező van szentesítve: a mozes vallásnak saját valás meggyőződésének elenkező azon eszté teszük le, melyet a keresztény elenkezőkhez tartozók. Műd a keresztény — mind a nem keresztényfeleletek helytelen alakban teszik az esküt a bíróságoknál — akár mint ügyfelek, — akár mint tanúk, — akár mint szakértők. — Eü kinek a saját vallása szerinti eskümatlan elenkező, mert meg nyertek győződés, hogy ez esztében oly sok hám tanúszt valosínségbe nem forogva fenn. Ez meg tudom magyarázni a következményeket, talán nincs is a t. háznak egyetlen egy tagja sem, aki nem értené, hogy mik az eszté a következményei? Hogy a mostani esküt megkötésnek akar lenni; anna a valódi eskütnek a melytől saját pajta előtt tesz, de a közöseg emberrel megértési senki sem fogja. Ezt a hosszú évi tapasztalat és gyakorlat bizonyítja. Egy elenkezt eszték tudnek erre felhozni, de a t. ház becses figyelmét most már farasztani nem kívánom és ezeti a következőt is meg akarom. Ha nem eszté minden eszté meg kívánok jegezni Perrendek 64. §-ában igen helyesen meg van írva: Nagy János felperes, melyen polgári állása van? Földműves, vagy asztalos. Hol lakik? Esztég ki a képviselő? Ugyanez a kérdés az alperesnél is megkötés, az esküt. A mostani egy Perendtartásunk 100. §-ában ki van mondott, hogy senki saját vallásának ünnepe meg nem ideztől polgári ügyben. Igaz, utána teszi azt is, hogy sürgös esetek kivételével.

Bármi néven hangozzék a felperes vagy az alperes neve, perendtartásunk azon kellekkel mellett, melyeket a 64.

§-ban előír, a lelkiismeretnek a becsületesség jó bíró tisztelvény mindenkinek a saját vallását, de nem tudja kinek-kinek a vallása? Az ügyvédet sem lehet megideztül vallásának ünnepe. Honnan tudja meg azt, hogy minő vallás? Zsidó? Az nem aml, mert a zsidók közt is van akárhány keresztény, hogy meggya? Van nálad eszté: a? Mészáros? A? Vallás-teleknyvezetők most 3 éve mozes vallásu lett szerelmi dolgok miatt; ez nem tartozik ide, nem lett azért zsidó, hanem mozes vallásu lett. Teát az a kérdés, hogy mozes vallás-e, vagy pedig milyen keresztény hittekezték, hogy a saját vallásának ünnepe meg ne ideztől a becsületes, jóakaratu bíró által. Mert itt nem az a baj, hogy a bíró megidezté és aztán serve érte magát a megidezté, hogy neki akkor ünnepe van; hanem az a baj, hogy rendszeren nem jelenik meg. Nagyon természetes dolog, hogy a megstéttetés a bíró a legmagasabb indokok szerint elfogadható indokok igazolás kisereselté. En tehát a 64. §. közeleki közé felteendőnek tartanak azt is, hogy a felperes úgy, mint az alperes polgári hivatasának kellekkel mellett meg az is kitüntetendó lenne, hogy milyen vallású az ügy. Hogy senki ne fogja megideztü a hitét, az a legmagasabb indokok mellett a perköltségekben elmarasztaljon. Es mindjárt kompaktabb lesz a dolog t. ház, az egyik fél megfellebbezté az ítéletet és meg eszté jut valamely kir. tabla bírónak, hogy igazza van ennek a felebbezőnek, és meg elmarasztalja a bíró is a költészetek a bíróságon azonban, hogy a 2-ik, 3-ik, 4-ik kir. tabla bíró elfogadja az ítéletet. En tehát a melyen t. igazságszolgálati miniszter úr figyelmébe ajánlata bator vagyok, hogy torjeszta a ház elé azon javaslattal, hogy a 64. §. esztázony időszertnek és szüköségeket látszik, hogy kiegészítessék azaz, hogy az ügyfelek köztük kiterjedjen a polgári ügyekre is. T. ház! En igazságtalanságot látok a végrehajtás törvény útszögön biztosztá intézkedéseben; és meg tisztázottabb látom a végrehajtás törvényben azon intézkedést, mely 100 forint megengedi a kiegészítési végrehajtást. Ha most megvalosítjuk az ítéletet, igaz, hogy visszegrehatóságunk van fölött a bíróságon, költég okoztatik ezáltal úgy az egyik, mint a másik felnek. En tehát ezen intézkedést minden további indokoknál nélkül töröndnek tartom.

T. ház! Semmi sem romlja meg az ember öbáltságát úgy, mintia eladósod-

gal, szeretettel fogunk viseltetni a szegény állat iránt.
 — Fogadjuk, fogadjunk! — harsogta 450 egészséges torok.

Egy esztendő pörgött le az idő soha meg nem álló orsóján. Maszkép beszélnek már, maszkép szól a nota Musca falujában. Az elefánt megelött, a közég lesavanyodott. A mi csak termett Muscán meg a határban, az elefánt gyomrában lett szírtányesgés halálát. Megvevett ez ártatlan jószág mindent; meg a bogacsoktól, szerb tövist, bizonykányfívet sem hagyta érintetlenül.

Azt se vehetik szemére, hogy illem tudó volt. A nyír, a tölgy, a bodnya rettenetes ormányát, felidítette a mosogató, viztartó kupát. Szegény Joki! neki is volt két kukorica cseréje. Hol van? Kérdéseket meg siránkozó feleségétől.
 Ketésbeesés, jagatás, siránkozás mindent.

Megmondtam kendetek, hogy ne válasszát a valótka ezt a terület — hápogta Hartya János.

— En is váltig mondogattam, — ki-högte a jegyző — de ha kelmeket akartak. — Le kell csiapni a bíró! — s pította Kujtor Jánit.

— Istén, ember láthatja, hogy Muscán forradalom készül. A főkarvart szenevedélyek, a főigazgatót kedélyek erősen liktetnek. Nevetéses volna az ellenállásra meg csak gondolni is.

— Vesszen a bíró, vesszen az elefánt! — harsogta a közég apraja nagya.

— Vesszen a bíró, vesszen az elefánt! — verődött vissza a hang a templom felől. Kellek ez nekem Gabajdi Péter Illés. Te vagy az oka mindennek. Eladtad Muscást az elefántnak!

Gabajdi Péter Illésnek azért volt szive, hogy megadján, azért volt szeme, hogy

reste a hatást, melyet szorgolattal az ártatlan lelkeiben elidítzettek.

— Keddülk! — kiáltotta a bíró, mintán rövid telora által pipaját meg mutató. Csend lett. Csak a Joki esztéd esztéd és az örökös náthás Hartya esztéd tüszentesen zavartak a nagy tanácskozás helyenlepes komolyságot.

A haradt eszték pihenésre van szüköség. Míg lennek a kiseretek. Míg a közben nem vigasztalja az a tudat, hogy nyolozt örök képes avlansok gyönyörei varakoznak rá.

Jókitt türelmetlenné tette a hosszú hallgatás.

— Kezdjünk a tárgyalással! — kiáltotta, — nekem a minc esztázotom. Míg a titt pocsekolom az időt, a feleslegesen bizonyosan rászedik. Szegény Kézi! O még nem érti az ítéletet.

— Ne vizekzódok Joki! — bökte oldalba a muscai bótost Hartya János.

A jegyző nagyot csettentett a nyelvével; ez a csettentés jelzése, hogy megfogantott lenni ítéletet a rendelkezés melletti gondolatok hosszú sorára.

— Fenszót szellemi bírja közösegünk, melyen fenszót Joki zsidó, szeretett esküdték!

A tanács tagjai nyíltot szájjal hallgattak a jegyző gyönyöri előadását.

— Mi mit eszté — a jegyző folytatta a jegyző, hogy Castelloni Makkaróni, a hallhatatlan kigyózeiditő és elefántnyalajos földseide tartófarját és néhány sikerlőt lopás után odobb állott.

Ez még csak rendű volna; de az állatsergelt tulajdonos a nyakukon hagyta az elefántot! Az a kérdés, mit kezdjünk az elefánttal?

— Mi mit eszté — álljunk az elefánttal? — tagozta a szótka Hartya.
 — Hm, hm! — mosolygotta a bíró.
 — Ah, ah! — szuszogta Joki.
 A jegyző leült. Apró esztég eszték végig jártatta a láb bölcsein, leste, ke-

TÁRCSA.

Az „Ünnepek”-böl.

Ha áldozda ártatlan angja.
 S zenek lassuból útema let,
 Erőnk alpartó, esztébe hagyja.
 S a szék nem remél, esztébe helyt.
 A hágnak, föléles napoklamb.
 Melyeknek sütra, kija nagy.
 Műdől ártatlan egyre följában.
 O kiser, kiser el eszté nagy?

El se taviszt magától minkét,
 Ha kor megelött, úgy elhagyta.
 S mit tétel fölszögök hűsölet,
 Minden virágunk elfogyott.
 Ha ezaráz közté lét képtelen
 El val szertest adt fölszögét,
 Maradt velünk, így mecsedétkünk.
 O mindentől szeretett.

Maradt velünk — kiseré odgig.
 Hol örök hajnal baidad,
 Hol aml nyugalmat ált.
 Magyban vedőszögök al alatt.
 Ahol jutalmat megtalálja.
 A kiseré a szavonál,
 El val szertest adt fölszögét,
 Ha rák lornál a szertésdől.

Kiss József.

A falu árvaia.

A bíró kelyöntöitja a fejét, a jegyző fület vakarta, a harangzó nagyot ásított, a Joki zsidó pedig ünnepies komolysággal legyeket foglaltott.

A falu dolgot eszt meg Muscán. Embria fiaj et meg hallott szóra.

— Nagy sor, nagy sor, — dünnyögte a bíró.

— Fura dolgot biz e, — erősítte meg a bíró nyilatkozatokat a nagyzsót jegyző.

A Joki zsidó épp most fogott ússze a falu jegyző a szeszertartott markából egyenként ereszté ki őket. Nagy gyönyörűsége telett benne a tanács nagykörműtagjainak. Kacsagat, vigyorgott örömeikben.

— Csüdték kérés! — kiáltotta a jegyző, s hogy a háts nagyob legyen,

